

همراهی خون و خدا

شیعیان ترکیه پس از انقلاب اسلامی ایران

www.ketab.ir

تألیف:

رامین مددلو

انتشارات
دانشگاه امام صادق علیه السلام

عنوان: همراهی خون و خدا: شیعیان ترکیه پس از انقلاب اسلامی ایران

مؤلف: رامین مددلو

ناشر: دانشگاه امام صادق علیه السلام

طراح جلد و مشاور هنری: رسول خسروبیگی

چاپ و صحافی: چاپ سپیدان

چاپ اول: ۱۴۰۰

قیمت: ۶۵۰/۰۰۰ ریال

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۹۳۱-۲

فروشگاه مرکزی: تهران: خیابان انقلاب، بین خیابان فخررازی و خیابان دانشگاه، مجتمع پارسا، همکف، واحد ۲
تلفن: ۶۶۱۵۰۰۳۳ • تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۰۶۰۶۷۴۱۱
فروشگاه کتاب صادق: تهران: بزرگراه شهید چمران، پل مدیریت، ضلع شمالی دانشگاه
صندوق پستی ۱۵۹-۱۴۶۵۵ • کد پستی: ۱۴۶۵۹۴۳۶۸ • تلفکس: ۸۸۳۷۰۱۴۲
فروشگاه اینترنتی: E-mail: pub@isu.ac.ir • www.press.isu.ac.ir

سرشناسه: مددلو، رامین، ۱۴۶۸-

عنوان و نام پدیدآور: همراهی خون و خدا: شیعیان ترکیه پس از انقلاب اسلامی ایران /
تالیف رامین مددلو.

مشخصات نشر: تهران: دانشگاه امام صادق علیه السلام، ۱۴۰۰.

مشخصات ظاهری: ۲۹۲ ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۲۱۴-۹۳۱-۲

موضوع: شیعیان -- ترکیه

موضوع: شیعیان -- ترکیه -- فعالیت‌های سیاسی

موضوع: ایران -- تاریخ -- انقلاب اسلامی، ۱۳۵۷ -- تأثیر بر ترکیه

موضوع: ترکیه -- سیاست و حکومت -- قرن ۲۰ م.

شناسه افزوده: دانشگاه امام صادق (ع)

رده‌بندی کنگره: BP ۲۳۹

رده‌بندی دیویی: ۳۹۷/۵۳۰۹۵۶۱

شماره کتابشناسی ملی: ۷۶۱۲۲۷۲

تمام حقوق محفوظ است، هیچ بخشی از این کتاب بدون اجازه ناشر قابل تکثیر یا تولید مجدد به هیچ شکلی از جمله چاپ، فتوکپی، انتشار الکترونیکی، فیلم و صدا و انتقال در فضای مجازی نمی‌باشد.
این اثر تحت پوشش قانون حمایت از حقوق مؤلفان و مصنفان ایران قرار دارد.

فهرست مطالب

۱۳	 سخن ناشر
۱۵	 سخن مرکز رشد
۱۷	 مقدمه
۲۱	 فصل اول: پیاده‌روی‌های طولانی
۲۱	 درآمد
۲۱	 ۱-۱. مطالعات کتابخانه‌ای
۴۴	 ۲-۱. مشارکت در زیست‌روزمه
۴۸	 ۳-۱. مصاحبه‌های متعدد
۴۹	 ۴-۱. شکستگی‌های مسیر
۴۹	 ۱-۴-۱. دوگانه وسوسه و مقاومت
۵۰	 ۲-۴-۱. عادت می‌کنیم
۵۱	 ۳-۴-۱. زمان دستکم‌گرفتنی نیست
۵۱	 ۴-۴-۱. مصائب صداقت
۵۲	 جمع‌بندی فصل
۵۵	 فصل دوم: ترکیه در نگاهی سریع
۵۵	 درآمد
۵۵	 ۱-۲. تولد کشوری نو
۶۱	 ۲-۲. دموکراسی به روش آتاتورک
۶۵	 ۳-۲. کشور کودتاها

- ۶۵ ۱-۳-۲. کودتای اول: اعدام نخست‌وزیر
- ۶۸ ۲-۳-۲. کودتای دوم: قدرت یادداشت
- ۶۹ ۳-۳-۲. کودتای سوم: صدای پای انقلاب
- ۷۲ ۴-۳-۲. کودتای چهارم: کودتای پست مدرن
- ۸۴ ۴-۲. دوران حزب عدالت و توسعه
- ۸۸ ۱-۴-۲. حاکمیت دوگانه
- ۸۹ ۲-۴-۲. حاکمیت یکپارچه
- ۹۴ ۳-۴-۲. حاکمیت مقتدرانه اردوغان
- ۹۵ ۵-۲. اسلام‌گرایی ترکی
- ۹۵ ۱-۵-۲. اسلام سیاسی
- ۹۶ یک. «دیدگاه ملی» اربکان
- ۹۸ دو. حزب عدالت و توسعه
- ۱۰۰ ۲-۵-۲. اسلام جماعتی و طریقتی
- ۱۰۱ یک. سلیمانجی لر
- ۱۰۲ دو. جماعت اسکندر پاشا
- ۱۰۳ سه. جنبش گولن
- ۱۰۵ چهار. جماعت اسماعیل آقا
- ۱۰۶ پنج. منزلیجی لر
- ۱۰۶ ۳-۵-۲. اسلام در متن جامعه
- ۱۰۷ یک. عقاید
- ۱۰۷ دو. رفتار دینی
- ۱۰۹ سه. اسلام در اجتماع
- ۱۱۱ ۲-۲. قومیت‌ها
- ۱۱۳ ۱-۶-۲. کرد
- ۱۱۵ ۲-۶-۲. زازا
- ۱۱۶ ۳-۶-۲. قفقازی
- ۱۱۶ ۴-۶-۲. عرب

۱۱۹	جمع‌بندی فصل
۱۲۱	فصل سوم: شیعیان نخستین
۱۲۱	درآمد
۱۲۲	۱-۳. ایرانیان مهاجر
۱۲۴	۳-۱-۱. مراکز ایرانیان در استانبول
۱۲۴	یک. کاروان‌سرای والده خان
۱۲۵	دو. مسجد والده خان
۱۲۶	سه. قبرستان ایرانیان
۱۲۷	چهار. مسجد سید احمد دره‌سی
۱۲۸	۳-۲. علویان
۱۲۹	۳-۲-۱. یک سبک برای زندگی، یک نژاد برای هویت بخشی
۱۳۱	۳-۲-۲. علویان جعفری
۱۳۴	۳-۳. مستبصرین
۱۳۵	جمع‌بندی فصل
۱۳۷	فصل چهارم: شیعیان آذری ترکیه
۱۳۷	درآمد
۱۳۸	قسمت اول: مهاجرت به آناتولی
۱۴۰	۴-۱. شهرهای شرقی
۱۴۰	۴-۱-۱. ولایت کارس
۱۴۰	یک. شهر کارس
۱۴۲	دو. شهر آکیاکا
۱۴۲	سه. شهر آرپاچای
۱۴۳	۴-۱-۲. ولایت آغری
۱۴۳	۴-۱-۳. ولایت ایغدیر
۱۴۳	یک. شهر ایغدیر
۱۴۴	دو. شهر آرانک

- ۱۴۴..... سه. شهر توزلوجا
- ۱۴۴..... ۲-۴. شهرهای غربی
- ۱۴۵..... ۱-۲-۴. آنکارا
- ۱۴۶..... ۲-۲-۴. ازمیر
- ۱۴۶..... ۳-۲-۴. بورسا
- ۱۴۶..... ۴-۲-۴. مانيسا
- ۱۴۷..... ۵-۲-۴. کوجا علی
- ۱۴۸..... ۶-۲-۴. استانبول
- ۱۵۰..... ۷-۲-۴. مراکز شیعیان استانبول
- ۱۵۰..... یک. مساجد
- ۱۵۶..... قسمت دوم: گروه های مذهبی
- ۱۵۸..... ۳-۴. گروه زینیه: نوبتگیری دهه هشتاد میلادی
- ۱۶۰..... ۱-۳-۴. انجمن خیریه های مادر
- ۱۶۰..... ۲-۳-۴. انجمن فرهنگی صلح و همبستگی پدر
- ۱۶۰..... ۳-۳-۴. ایفاسپور
- ۱۶۲..... ۴-۳-۴. شبکه تلویزیونی چهارده (ON4 TV)
- ۱۶۲..... ۵-۳-۴. یک جامعه شیعی کوچک
- ۱۶۳..... ۶-۳-۴. هویت شیعی - آذری از نوع زینیه
- ۱۶۴..... یک. استحکام ساختار درونی
- ۱۶۵..... دو. شیعیان «ترکیه ترک»
- ۱۶۷..... سه. رهبری علما
- ۱۶۸..... ۴-۴. گروه کوثر: صدای بلندتر
- ۱۶۸..... ۱-۴-۴. انتشارات کوثر
- ۱۷۳..... ۲-۴-۴. انجمن بین المللی کمک های انسانی کوثر
- ۱۷۳..... ۳-۴-۴. جهان وطنی از نوع کوثر
- ۱۷۳..... یک. نشر فراجماعتی ینش
- ۱۷۴..... دو. شیعیان «جهان اسلام»

۱۷۵	سه. رهبری عقل جمعی
۱۷۶	۵-۴. انجمن تائیدر
۱۷۸	۴-۵-۱. عرصه های فعالیت
۱۷۸	یک. جذب دانشجویان
۱۷۸	دو. فعالیت های رسانه ای
۱۸۰	سه. برنامه های عمومی
۱۸۰	۴-۵-۲. فهم های جدید از اجتماع شیعی
۱۸۰	یک. تغییر تمرکز از طلبه به دانشجو
۱۸۱	دو. در تلاش برای ارتقای اجتماع به جامعه
۱۸۲	سه. تغییر پایتخت
۱۸۲	چهار. عقل جمعی
۱۸۲	پنج. اسلام سیاسی
۱۸۲	بخش سوم: جایگاه شیعیان آذری در سیاست ترکی
۱۸۳	۴-۶. ترجیح اختیاری
۱۸۴	۴-۷. ترجیح اجباری
۱۸۶	۴-۷-۱. چرا حکومت لائیک؟
۱۸۸	۴-۷-۲. مشکل کجاست؟
۱۸۹	۴-۷-۳. مطالبات شیعی از حکومت فرضی لائیک
۱۹۰	یک. تحصیل حکومت داری
۱۹۱	دو. خطاب یکسان از سوی حکومت
۱۹۲	جمع بندی فصل
۱۹۵	فصل پنجم: انقلاب اسلامی و شیعیان آذری ترکیه
۱۹۵	درآمد
۱۹۵	۵-۱. انقلاب اسلامی و جامعه ترکیه
۲۰۸	۵-۲. انقلاب اسلامی و شیعیان آذری ترکیه
۲۱۹	جمع بندی فصل

«بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ»
 وَلَقَدْ آتَيْنَا دَاوُودَ وَسُلَيْمَانَ عِلْمًا وَقَالَا الْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِي
 فَضَّلَنَا عَلَى كَثِيرٍ مِّنْ عِبَادِهِ الْمُؤْمِنِينَ
 (قرآن کریم. سوره مبارکه النمل / آیه شریفه ۱۵)

سخن ناشر

رسالت و مأموریت دانشگاه امام صادق (علیه السلام) «تولید علوم انسانی اسلامی» و «تربیت نیروی درجه یک برای نظام» (که در راهبردهای ابلاغی مقام معظم رهبری مدظله تعین شده) است. اثرپذیری علوم انسانی از مبانی معرفتی و نقش معارف اسلامی در تحول علوم انسانی، دانشگاه را بر آن داشت که به طراحی نو و بازمهندسی نظام آموزشی و پژوهشی جهت پاسخ‌گویی به نیازهای نوظهور انقلاب، نظام اسلامی و تربیت اسلامی به عنوان یک اصل محوری برای تحقق مأموریت خویش بپردازد و بر این باور است که علم توأم با ترکیه نفس می‌تواند هویت جامعه را متأثر در مسیر تعالی و رشد قرار دهد.

از این حیث «تربیت» را می‌توان مقوله‌ای محوری یاد نمود که وظایف و کارویژه‌های دانشگاه، در چهارچوب آن معنا می‌یابد؛ زیرا که «علم» بدون «ترکیه» بیش از آنکه ابزاری در مسیر تعالی و اصلاح امور جامعه باشد، عاملی مشکل‌ساز خواهد بود که سازمان و هویت جامعه را متأثر و دگرگون می‌سازد.

از سوی دیگر «سیاست‌ها» تابع اصول و مبادی علمی هستند و نمی‌توان منکر این تجربه تاریخی شد که استواری و کارآمدی سیاست‌ها در گرو انجام پژوهش‌های علمی و بهره‌مندی از نتایج آن‌هاست. از این منظر پیشگامان عرصه علم و پژوهش، راهبران اصلی جریان‌های فکری و اجرایی به حساب می‌آیند و نمی‌توان آینده درخشانی را بدون

توانایی های علمی - پژوهشی رقم زد و سخن از «مرجعیت علمی» در واقع پاسخ گویی به این نیاز بنیادین است.

دانشگاه امام صادق (علیه السلام) در واقع یک الگوی عملی برای تحقق ایده دانشگاه اسلامی در شرایط جهان معاصر است. الگویی که هم اکنون ثمرات نیکوی آن در فضای ملی و بین المللی قابل مشاهده است. طبعاً آنچه حاصل آمده محصول نیت خالصانه و جهاد علمی مستمر مجموعه بنیان گذاران و دانش آموختگان این نهاد است که امید می رود به اتکاء به تأییدات الهی و تلاش همه جانبه اساتید، دانشجویان و مدیران دانشگاه، بتواند به مرجعی تمام عیار در گستره جهانی تبدیل گردد.

معاونت پژوهشی دانشگاه امام صادق (علیه السلام) با توجه به شرایط، امکانات و نیازمندی جامعه در مقطع کنونی با طرحی جامع نسبت به معرفی دستاوردهای پژوهشی دانشگاه، ارزیابی سازمانی، کارکردی آنها و بالاخره تحلیل شرایط آتی اقدام نموده که نتایج این پژوهش ها در قالب کتاب، گزارش، نشریات علمی و... تقدیم علاقه مندان می گردد. هدف از این اقدام - ضمن قدردانی از تلاش خالصانه تمام کسانی که با آرمان و اندیشه ای بزرگ و ادعایی اندک در این راه گام نهاده اند - درک کاستی ها و اصلاح آنها است تا از این طریق زمینه پرورش نسل جوان و علاقه مند به طی این طریق نیز فراهم گردد؛ هدفی بزرگ که در نهایت مرجعیت مکتب علمی امام صادق (علیه السلام) را در گستره بین المللی به همراه خواهد داشت. (ان شاء الله)

ولله الحمد

معاونت پژوهشی دانشگاه